

CROATIAN A1 – HIGHER LEVEL – PAPER 1
CROATE A1 – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
CROATA A1 – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Monday 19 May 2003 (morning)
Lundi 19 mai 2003 (matin)
Lunes 19 de mayo de 2003 (mañana)

2 hours / 2 heures / 2 horas

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- Ne pas ouvrir cette épreuve avant d'y être autorisé.
- Rédiger un commentaire sur un seul des passages.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento.

Napišite komentar na jedan od navedenih tekstova:

1. (a)

Kako se desilo da su ti događaji i mene zapleli u svoje mreže?

Nema toga mjesta u dalekom svijetu, koje ne bi imalo svoju noć. Na svako pada dijelak velike tišine i tmine, nadvija se nebo u širokom modrom luku, zagledaju se zvijezde, a mjesec se zaustavlja i miruje baš nad njim kao ladja, koja je sustala u svojim vodama. Al što ima noći, ni jedna mi nije više kazivala od onih mojih, kad je sve to bilo samo za me, potražilo me u
5
mojem malom mjestancu i poigralo se sa mnom! Niske su kuće zažmirile, putovi se pročistili, zasjali i obrubili sjenama, a ja sam se pomamio svojom mladošću, svojom krvi, i kao veseo putnik zaputio se u svu tu milinu. Moje se tijelo gotalo po mjesečini. Na svakom sam raskršću stao i skretao baš onim putem, kud bi imala poći Neznanka, čežnja moje strasti. U to
10
kasno doba noći nikada nikoga nije bilo, niti sam se mogao nadati komu, a ipak, ja sam lutao i lutao... Između kuća; po svim ulicama; sve sam obašao od jednoga kraja do drugoga. Znao sam za boju svake zavjese; znao sam, pred čijim ću prozorom čuti teško disanje zaspalih; znao sam, gdje leži bolesnik, gdje nemirno dijete. Dao sam se lako zavaravati svakom sjenom i svakim šumom.

15 ... Tako se desilo, da su ti događaji i mene zapleli u svoje mreže...

Našao sam se najednom pred kućom na trgu, koji se zvao Taborec tik ispod ruševina staroga grada, uz obalu potoka. U kuću, koja se nije ničim odvajala od drugih, zalazilo se od ulice dvjema stepenicama, a kroz dvostruka vrata. Vanjska su vrata bila danas širom rastvorena. Na nutarnjim su staklenim bila razbita dva okanca na jednome krilu, preko
20
drugoga je padao crni zastor. Kadgod sam inače prolazio uz tu ubošku kućicu, bila je već rano sva mračna i tiha. Za jarke sam mjesečine znao katkad pročitati natpis na staroj trošnoj limenoj ploči: Franjo Žibrat, ženski krojač. Danas je međjutim dolazila iz kuće velika svjetlost, buka i žamor. Radoznalo sam se primakao kući, uspeo se stepenicama i zagledao kroz razbito okance...

25 Na uzvišenom je odru, na bijelom jastuku, baš meni nasuprot, ležala glavica mrtve djevojčice. Nježno je lice profinila smrt gracijom mira i pokoja. Bijeli se vjenčić od papirnatoga lišća i cvijeća lako ugniježdio u plavu kovrčastu kosu i preobratio samo lišće u lijepu mrtvu stvar. Vjedje se za sjenku udubile, usne se spustile na usne: ni da otvori ni da zatvori usta, a one: ni da bi htjele ni ne bi htjele što god reći...

30 To je mala krojačeva jedinica Anka. Ona je jutros umrla, a sad se skupila mladež, da po davnim navadama uz nju bdije i da je čuva.

Bilo ih je valjda desetak, djevojčica i momaka. Sabrali se, kao što se oduvijek sabirali njihovi očevi i majke, da vrše dužnost prastarog običaja. I valjda isto kao u dalekoj prošlosti
35
tratili su igrom časove svoje mrtvačke straže, a u trenu, kad su moje oči zahvatile čudnu sliku bila je njihova igra u punom jeku. Bučilo se i galamilo, smijalo i nadvikivalo, padale su šale i krupne riječi – bezobzirce, kao da to nije mrtvačka soba.

Moja se duša ustrašila, s gnušanjem sam htio da uzmaknem pred nemilim pogledom, ipak – za čas me nešto ustavilo i kao ukočen, stao sam gledajući...

40 Mrtva je djevojčica bila vršnjakinja svih onih momaka i djevojaka. Njihove igre nikad nisu bile bez nje, dokud su sezale njihove misli i maštanja – u daljinu i širinu – ona je bila svagda komadić njihova svijeta. I ovo je oko njezina odra bila njezina posljednja igra, bezbrižna i vesela kao i sve prije do ovoga dana.

I smirio sam se.

Branimir Livadić, *Pogodi, tko te udari?* (1910)

1. (b)

Modra Rijeka

Nitko ne zna gdje je ona
malo znamo al je znano

iza gore iza dola
iza sedam iza osam

5 i još huđe i još luđe
preko mornih preko gorkih

preko gloga preko drače
preko žege preko stege

10 preko slutnje preko sumnje
iza devet iza deset

i još dublje i još jače
iza šutnje iza tmače

gdje pijetlovi ne pjevaju
gdje se ne zna za glas roga

15 i još huđe i još luđe
iza uma iza boga

ima jedna modra rijeka
široka je duboka je

20 sto godina široka je
tisuć ljeta duboka jest

o duljini i ne sanjaj
tma i tmuša neprebolna

ima jedna modra rijeka

25 ima jedna modra rijeka –
valja nama preko rijeke

Mak Dizdar, *Modra Rijeka* (1971)